

නිකුත් කළේ ආර්ථික පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුව

දිනය 2023 ජූනි මස 01 වන දින

මුදල් ප්‍රතිපත්ති විවරණය: අංක 04-2023 ජූනි

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය ලිහිල් කරයි

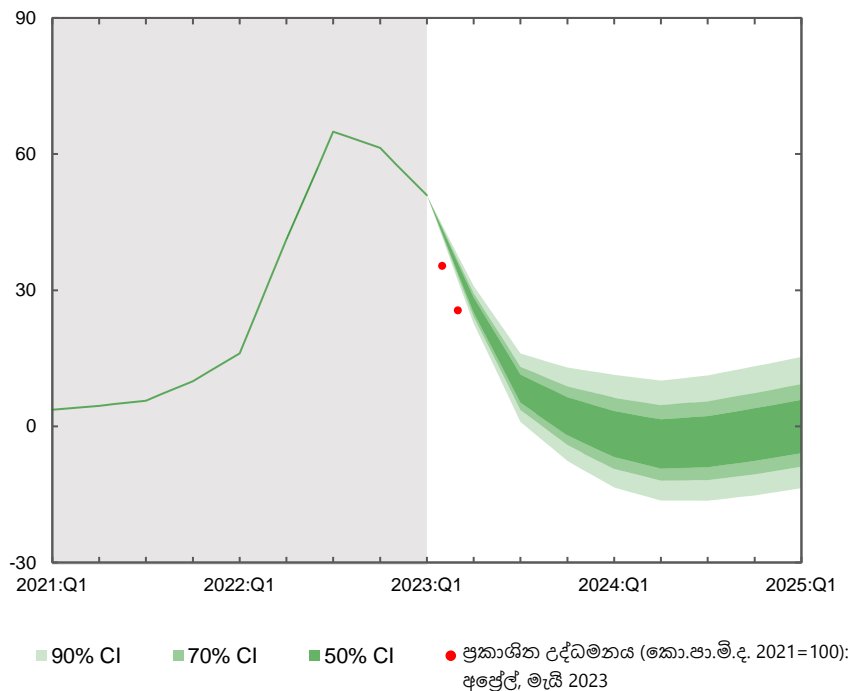
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලය 2023 මැයි මස 31 වැනි දින පැවති රැස්වීමේදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ නීත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය (SDFR) සහ නීත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය (SLFR), පිළිවෙළින්, සියයට 13.00 සහ සියයට 14.00 දක්වා පදනම් අංක 250කින් අඩු කිරීමට තීරණය කළේය. උද්ධමනය අපේක්ෂා කළ ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි වේගයකින් අඩු වීම, උද්ධමන පීඩන ක්‍රමයෙන් පහළ යෑම සහ උද්ධමන අපේක්ෂා තවදුරටත් පාලනය වීම යනාදී ප්‍රවණතාවන්ට අනුකූලව මුදල් තත්ත්ව ලිහිල් කිරීමේ අරමුණින් මුදල් මණ්ඩලය මෙම තීරණයට එළැඹිණි. මෙලෙස මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ලිහිල් කිරීම ආරම්භ කිරීම හරහා මූල්‍ය වෙළඳපොළ තුළ පවතින පීඩන ලිහිල් කරන අතරම 2022 වසරේදී ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල සිදු වූ ඉතිහාසයේ මෙතෙක් වාර්තා වූ ඉහළම සංකෝචනයෙන් ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත් වීම සඳහා සහායයක් ලබා දෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

උද්ධමනය ඉදිරි කාලය තුළදී සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වෙමින් මින් පෙර අපේක්ෂා කළ කාලයට පෙර තනි අගයක මට්ටම් කරා ළඟා වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරේ

දැඩි මුදල් සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිවල පසු බලපෑම, ශ්‍රී ලංකා රුපියල ශක්තිමත් වීම, ඉන්ධන හා ගෑස් මිල ගණන් අඩු වීම, ආහාර මිල ගණන් යථා තත්ත්වයට පත් වීම සහ හිතකර සංඛ්‍යානමය පදනම් බලපෑම යනාදියෙහි සහායයෙන් කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (කො.පා.මි.ද.) මත පදනම් වූ මතුපිට උද්ධමනය (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය) මින් පෙර පැවති පුරෝකථනයන්ට වඩා වේගයෙන් අඛණ්ඩව පහළ ගියේය. මෑතකාලීනව දක්නට ලද විනිමය අනුපාතිකයේ විශාල අනිප්‍රමාණය වීම සම්පූර්ණයෙන් වෙළඳපොළ වෙත සම්ප්‍රේෂණය වීම මිල මට්ටම් තුළින් තවමත් පිළිඹිබු නොවන අතර, ආනයන භාණ්ඩ මිල ගණන් ඉදිරි කාලයේදී තවදුරටත් පහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන බැවින් එය නිර්-උද්ධමන ක්‍රියාවලිය වේගවත් කරනු ඇත. පසුගිය වසර තුළ විශාල ලෙස ඉහළ ගිය මාසික ලක්ෂ්‍යමය උද්ධමනය හේතුවෙන් වන හිතකර සංඛ්‍යානමය පදනම් බලපෑම පිළිඹිබු කරමින් ඉදිරි මාස කිහිපය තුළදී ද උද්ධමනය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ අනුව, මහ බැංකුවේ නවතම පුරෝකථනවලට අනුව, 2023 වසරේ තුන්වන කාර්තුව මුල් කාලයේදී මතුපිට උද්ධමනය තනි අගයක මට්ටමට ළඟාවනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇති අතර, මැදි කාලීනව උද්ධමනය මැදි තනි අගයක මට්ටමේ ස්ථායී වනු ඇත.

මතුපිට උද්ධමනයේ පුරෝකථන

කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය* (කාර්තුමය සාමාන්‍යය, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය, %)

* සටහන: 2022 වසරේ සිව්වන කාර්තුව දක්වා වාර්තා කරන ලද දත්ත කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (2013=100) මත පදනම් වන අතර 2023 වසරේ පළමු කාර්තුව සඳහා දත්ත කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (2021=100) මත පදනම් වේ. එම සියලුම ප්‍රකාශිත දත්ත මත පුරෝකථන පදනම් වේ

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු කාර්යමණ්ඩල පුරෝකථන

සටහන: පුරෝකථනයක් යනු පොරොන්දුවක් හෝ බැඳීමක් නොවේ

මෙම පුරෝකථන, 2023 අප්‍රේල් මස පුරෝකථන වාරයේදී පැවති දත්ත, උපකල්පන සහ විනිශ්චයන් මත පදනම්ව සිදු කර ඇත. මෙම පුරෝකථන, ක්‍රමයෙන් ලිහිල් වනු ඇතැයි අපේක්ෂිත ගෝලීය ඉන්ධන සහ ආහාර මිල පිළිබඳ වන වර්තමාන පුරෝකථන සහ එම මිල මට්ටම්වල අඩු වීමට සාපේක්ෂව දේශීය මිල ගණන් වෙනස්වනු වනු ඇතැයි වන අපේක්ෂාවන්; ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන වෙළඳ හවුල්කරුවන්ගේ ආර්ථික වර්ධනය විභව මට්ටමට වඩා අඩු වර්ධන මට්ටමක පැවතීම; ණය ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණ ක්‍රියාවලිය යටතේ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් කාර්ය මණ්ඩල වාර්තාවට අනුකූලව අපේක්ෂිත දේශීය රාජ්‍ය මූල්‍ය ඉදිරි දැක්ම; සහ ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ වත්මන් සහ අපේක්ෂිත මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයට අනුකූලව ගෝලීය මූල්‍ය තත්ත්වයන් දැඩි විම යනාදී කරුණු මත රඳා පවතී. තවද, ආර්ථික ආකෘති මගින් ලබාදෙන පොලී අනුපාතික ගමන් මග සහ එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇතිවන සාර්ව ආර්ථික ක්‍රියාමාර්ග මත පුරෝකථන රඳා පවතී. මෙම උපකල්පනවල සිදුවන සැලකිය යුතු වෙනස්කමක් මගින් සැබෑ උද්ධමනය ඉහත පුරෝකථනය කළ මාර්ගයෙන් අපගමනය වීමට හේතු විය හැකිය.

පවත්නා දේශීය හා ගෝලීය ආර්ථික අවිනිශ්චිතතා සහ භූ-දේශපාලනික අර්බුද මධ්‍යයේ වත්මන් පුරෝකථන හා සම්බන්ධ අවිනිශ්චිතතා සාමාන්‍ය කාලයන්ට වඩා බෙහෙවින් ඉහළ මට්ටමක පවතී. විශේෂයෙන්ම, සැපයුම් තත්ත්ව ශීඝ්‍රයෙන් යථා තත්ත්වයට පත් වීම, ගෝලීය වෙළඳ භාණ්ඩ මිල ගණන් අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා වේගයෙන් පහළ යෑම, ආනයනික භාණ්ඩ උද්ධමනය පහළ යෑම සහ විදුලි ගාස්තුවල අපේක්ෂිත පහළ යෑම යනාදී කරුණු හේතුවෙන් මූලික පුරෝකථන සඳහා පහළ යෑමේ අවදානම් පවතී. කෙසේ වෙතත්, ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්හි අපේක්ෂිත යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමග ඇතිවිය හැකි ඉල්ලුම් පීඩන සහ විනිමය අනුපාතිකයෙහි සැලකිය යුතු අවප්‍රමාණය වීමක් සිදු වීම වැනි ඉහළ අවදානම් පුරෝකථන ඉහළ යෑමේ බලපෑම් ඇති කළ හැකිය.

මහජනතාවට දැනුම්වත් තීරණ ගැනීමට හැකිවන පරිදි උද්ධමන ඉදිරි දැක්මෙහි අපේක්ෂිත වෙනස්කම් තීරණවලට ඔවුන්ට සන්නිවේදනය කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව කැපවී සිටියි.

උද්ධමන ව්‍යාප්ති සටහන (Fan chart) මගින් මූලික පුරෝකථන පථය වටා පවතින අවිනිශ්චිතතාව ක්‍රමයෙන් වර්ණය අඩු වන පරිදි වූ විග්‍රම්භ පරාස භාවිත කිරීමෙන් විදහා දැක්වේ. රූප සටහනේ දැක්වෙන විග්‍රම්භ ප්‍රාන්තර (Confidence Intervals, CI) මගින් මැදිකාලීන උද්ධමනය විචලනය විය හැකි අගය පරාසයන් දක්වයි. විශේෂයෙන්, නද කොළ පැහැති ප්‍රදේශය සියයට 50 විග්‍රම්භ ප්‍රාන්තරය දක්වන අතර, එමගින් උද්ධමනයේ සැබෑ අගය මෙම පරාසය තුළ පැවතීමේ සියයට 50ක සම්භාවිතාවයක් පවතින බව පෙන්වුම් කරයි. විග්‍රම්භ පරාසයන් මගින් උද්ධමනය දීර්ඝ කාලයකට පුරෝකථනය කිරීමේදී ඇතිවිය හැකි අවිනිශ්චිතතාවයේ ඉහළ යෑම පෙන්නුම් කරයි.

2022 වසරේදී පෙර නොවූ අත්දැමේ පසුබෑමකට ලක් වූ විදේශීය අංශයෙහි වර්ධනය වීමක් පෙන්නුම් කරයි

2023 වසරේ අප්‍රේල් මාසයෙන් අවසන් වූ මාස හතර තුළදී වෙළඳ භාණ්ඩ අපනයන සඳහා වූ විදේශ වෙළඳපොළ ඉල්ලුම පහළ යෑමේ බලපෑම ඉක්මවා ආනයන වියදම් පහළ යෑම පිළිබිඹු කරමින්, පෙර වසරට සාපේක්ෂව වෙළඳ හිඟය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම අනුමත වීමෙන් පසුව දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ වෙත විදේශ විනිමය ගලා ඒම ඉහළ මට්ටමක පවතී. විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ සහ සංචාරක ඉපැයීම් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වීම විදේශීය අංශයේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව අඛණ්ඩව ඉහළ නැංවීය. කෙටි කාලීන රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා විදේශීය ආයෝජකයින්ගේ රුචිකත්වය නැවත වර්ධනය වීමද මෑත මාසවලදී විදේශ විනිමය දුවශීලතාව වැඩිදියුණු කිරීමට උපකාරී විය. වෙළඳපොළ මත තීරණය වීමට ඉඩ ලබා දී ඇති විනිමය අනුපාතිකය මගින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ දුවශීලතාව වැඩිදියුණු වීම හේතුවෙන් ඇති වූ හිතකර වෙළඳපොළ අපේක්ෂා අඛණ්ඩව පිළිබිඹු කරයි. මහ බැංකුව විසින් 2023 වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළදී දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ තුළින් සැලකිය යුතු විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් අවශෝෂණය කරගෙන ඇති අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස දළ නිල සංචිත අඛණ්ඩව වර්ධනය විය. 2023 මැයි මස අවසානය වන විට දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය චීන මහජන බැංකුවෙන් ලබාගත් විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම ද ඇතුළත්ව එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 3 ඉක්මවා ඇතැයි අස්තමේන්තු කර ඇත. වැඩි දියුණු වූ ගෙවුම් ශේෂ තත්ත්වයන් පිළිබිඹු කරමින්, මහ බැංකුව 2023 මැයි මාසයේදී තෝරාගත් ආනයන සඳහා පනවා තිබූ මුදල් ආන්තික තැන්පතු අවශ්‍යතාව ඉවත් කළ අතර ඉදිරි කාලය තුළදී ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහ සීමා කිරීම් ලිහිල් කිරීමට තවදුරටත් ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත. තවද, දැනට පවතින ආනයන සීමා කිරීම් ක්‍රමානුකූලව ඉවත් කිරීම කඩිනමින් ආරම්භ කිරීම අවශ්‍ය බව මුදල් මණ්ඩලයේ අදහස විය. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩිසටහන අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීම, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව හා ලෝක බැංකුව වැනි ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන හවුල්කරුවන්ගෙන් තවදුරටත් මූල්‍ය ආධාර ලැබීම, ආයෝජක රුචිකත්වය වර්ධනය වීම මෙන්ම ණය ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණ ක්‍රියාවලිය කඩිනම් කිරීම මගින් දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් යථා තත්ත්වයට පත්වීම සඳහා සහාය වෙමින් ඉදිරි කාලය තුළදී ගෙවුම් ශේෂ පිඩන සැලකිය යුතු ලෙස ලිහිල් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

අපේක්ෂිත තනි අගයක මට්ටමේ උද්ධමනයට අනුකූලව වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික අඩු වීම වේගවත් වනු ඇති අතර එමගින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ණය ලබා දීම සඳහා සහාය වීම සහ මූල්‍ය අංශයේ පිඩන ලිහිල් වීම සිදු වනු ඇත

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සපයන ලද මග පෙන්වීම් සහ දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ තුළ දුවශීලතා තත්ත්ව වැඩි දියුණු වීම සමග තැන්පතු සහ ණය පොලී අනුපාතික අඛණ්ඩව පහළ ගියේය. ඉදිරි කාලය තුළදී දේශීය ණය ප්‍රශස්ත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ප්‍රකාශයට පත් කිරීමත් සමඟ අවදානම් අධිමිල සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය හැකි බැවින් රජයේ සුරැකුම්පත් මත ඵලදා අනුපාතික තවදුරටත් අඩු වනු

ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, රජයේ අයවැය සඳහා සහාය වීමට විදේශීය මූල්‍යන ලැබීම මගින් විශාල දේශීය මූල්‍යන අවශ්‍යතාවය අඩු කරනු ඇති අතර එමගින් රජයේ සුරැකුම්පත් ඵලදා අනුපාතික මත පවතින පීඩන තවදුරටත් ලිහිල් වනු ඇත. මුදල් තත්ත්ව ලිහිල් වීම සහ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්හි අපේක්ෂිත යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමඟ 2022 ජූනි මාසයේ සිට අඛණ්ඩව සංකෝචනය වූ බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර අංශය ඇතුළු පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දෙන ණය ක්‍රමයෙන් ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. 2022 වසරේදී සැලකිය යුතු ලෙස ප්‍රසාරණය වූ බැංකු පද්ධතිය මගින් රජය වෙත ලබා දුන් ශුද්ධ ණය, රජයට ලැබීමට අපේක්ෂිත විදේශීය මූල්‍යන සමඟ ක්‍රමයෙන් පහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අතර, රජය සතු ප්‍රධාන වාණිජ ව්‍යාපාර විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද පිරිවැය ප්‍රතිසාධන මිල ගණන් හේතුවෙන් ඉදිරි කාලය තුළදී බැංකු පද්ධතිය විසින් රජය සතු වාණිජ ව්‍යාපාර වෙත ලබා දෙන ණය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් 2023 වසර අවසානය වන විට ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ

2022 වසරේදී ඇති වූ දැඩි ආර්ථික පීඩනයන්ගේ බලපෑම් සහ සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාවය නැවත ඇති කිරීමට සහාය වීම සඳහා අවශ්‍ය වූ දැඩි මුදල් හා රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති පිළිබිඹු කරමින්, ප්‍රධාන දර්ශක මගින් පෙන්නුම් කරන පරිදි 2023 වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළදී ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් දුර්වල මට්ටමක පවතී. මුදල් තත්ත්වයන් ලිහිල් වීම, විදේශ විනිමය ගලා ඒම් ඉහළ යෑම මෙන්ම එමගින් ව්‍යාපාර සහ ආයෝජක අපේක්ෂා වැඩිදියුණු වීම, සංචාරක ව්‍යාපාරය වේගවත් ලෙස යථා තත්ත්වයට පත් වීම සහ ආර්ථික වර්ධනය සඳහා වන ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග මගින් සහාය ලබමින් 2023 වසරේ අග භාගයේ සිට ආර්ථිකය ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත් වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරේ.

උද්ධමනය වේගයෙන් අඩු වීම, හිතකර උද්ධමන ඉදිරි දැක්ම සහ ගෙවුම් තුලන පීඩන අඩු වීම හේතුවෙන් ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික අඩු කරන ලද අතර එමගින් ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම ශක්තිමත් කරනු ඇත

නිවැරදි කිරීමේ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග හරහා ඉහළ සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාවයක් ළඟා කරගැනීම, විශේෂයෙන්ම 2023 වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළදී උද්ධමනය අපේක්ෂා කළ ප්‍රමාණයට වඩා වේගයෙන් අඩු වීම සහ හිතකර උද්ධමන ඉදිරි දැක්ම මෙන්ම ගෙවුම් ශේෂ පීඩන ලිහිල් වීමත් සමඟ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලය, වත්මන් සහ අපේක්ෂිත ප්‍රවණතා මනාව සලකා බැලීමෙන් අනතුරුව මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය ලිහිල් කිරීමට සහ ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික අඩු කිරීමට තීරණය කළේය. මෙම තීරණය මගින් ඉදිරි කාලය තුළදී පොලී අනුපාතික ව්‍යුහය අඩු වීම වේගවත් කිරීම, සමස්තයක් ලෙස ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් යථා තත්ත්වයට පත්කිරීම සහ මූල්‍ය වෙළඳපොළ මත වූ පීඩන ලිහිල් කිරීම මෙන්ම එමගින් ආර්ථිකය නැවත වර්ධන මාවතකට යොමු කිරීමට අපේක්ෂා

කෙරේ. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලය 2023 මැයි මස 31 වැනි දින පැවති රැස්වීමේදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය (SDFR) සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය (SLFR), පිළිවෙළින්, සියයට 13.00 සහ සියයට 14.00 දක්වා පදනම් අංක 250කින් අඩු කිරීමට තීරණය කළේය.

මුදල් මණ්ඩලය විසින් නුදුරු කාලීන හා මැදි කාලීන උද්ධමන පුරෝකථන ඉහළයෑමේ සහ පහළයෑමේ අවදානම් සලකා බලන ලද අතර සමස්තයක් ලෙස උද්ධමන පුරෝකථන සඳහා ඇති අවදානම් මැදි කාලීනව පහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරයි. උද්ධමනය වේගයෙන් අඩු වීම සහ ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වන අවධියේදී අධික ඉල්ලුම් පීඩන ඇති වීම සඳහා පවතින ඉඩකඩ සීමිත වීම මගින් ඉදිරි කාලය තුළදී ක්‍රමානුකූල ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමක් සඳහා අවකාශය නිර්මාණය කරයි. ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයේ ප්‍රතිලාභ ආර්ථිකයේ පාර්ශ්වකරුවන්ට කඩිනමින් ලබා දීමේ අවශ්‍යතාවය මුදල් මණ්ඩලය අවධාරණය කරයි. ප්‍රධාන වශයෙන් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු ඇතුළු මූල්‍ය ආයතන, ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකවල වෙනස්කම්වලට අනුකූලව වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික වෙනස් කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, වෙළඳ භාණ්ඩ ආනයන සඳහා දැනට පනවා ඇති සීමාවන්ගෙන් බොහෝ වෙළඳ භාණ්ඩ ක්‍රමිකව ඉවත් කිරීම සඳහා සලකා බලන ලෙස රජයෙන් ඉල්ලා සිටීමටද මුදල් මණ්ඩලය විසින් නිර්දේශ කරන ලදී. මුදල් මණ්ඩලය විසින් උද්ධමනය සහ දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ වර්ධන පුරෝකථන ඇතුළු සාධක සඳහා වන අවදානම් අඛණ්ඩව සලකා බලන අතර මූලික පුරෝකථන සඳහා යම් අවදානමක් ඇති වුවහොත් සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාවය සහතික කිරීම සහ තිරසාරව පවත්වා ගැනීම සඳහා සුදුසු පියවර ගැනීමට සූදානම්ව සිටියි.

මුදල් ප්‍රතිපත්ති තීරණය	ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික අඩු කළ අතර ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය නොවෙනස්ව පවතී
	නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය (SDFR) 13.00%
	නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය (SLFR) 14.00%
	ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය (SRR) 4.00%

තොරතුරු සටහන:

මහ බැංකු අධිපති ආචාර්ය පී. නන්දලාල් වීරසිංහ මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් 2023 ජූනි මස 01 වැනි දින ප.ව. 1.30ට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ සන්ථාගාරයේදී මාධ්‍ය හමුවක් පැවැත්වෙන අතර එය ශ්‍රේණිගතව සහ යු විශ්‍රාම ඔස්සේ සජීවීව විකාශය කෙරේ.

මිලඟ මුදල් ප්‍රතිපත්ති නිවේදනය 2023 ජූලි මස 06 වැනි දින නිකුත් කිරීමට නියමිතය.

ඇමුණුම 1

සංඛ්‍යා සටහන 01: උද්ධමනය

මාසය		සැප් 22	ඔක් 22	නොවැ 22	දෙසැ 22		ජන 23	පෙබ 23	මාර් 23	අප්‍රේ 23	මැයි 23
මතුපිට උද්ධමනය (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය % වෙනස)	කො.පා.මි.ද. (2013=100)	69.8	66.0	61.0	57.2	කො.පා.මි.ද. (2021=100)	51.7	50.6	50.3	35.3	25.2
	ජා.පා.මි.ද. (2013=100)	73.7	70.6	65.0	59.2	ජා.පා.මි.ද. (2021=100)	53.2	53.6	49.2	33.6	-
මූලික උද්ධමනය (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය % වෙනස)	කො.පා.මි.ද. (2013=100)	50.2	49.7	49.4	47.7	කො.පා.මි.ද. (2021=100)	45.6	43.6	39.1	27.8	20.3
	ජා.පා.මි.ද. (2013=100)	64.1	62.4	60.1	57.5	ජා.පා.මි.ද. (2021=100)	52.0	50.1	44.2	31.8	-

මූලය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

සංඛ්‍යා සටහන 02: මුදල් අංශයේ ප්‍රවණතා (තාවකාලික)

දර්ශකය	ප්‍රමාණය (රුපියල් බිලියන)								
	අගෝ 22	සැප් 22	ඔක් 22	නොවැ 22	දෙසැ 22	ජන 23	පෙබ 23	මාර් 23(අ)	අප්‍රේ 23(අ)
සංචිත මුදල්	1,386	1,379	1,342	1,318	1,349	1,590	1,505	1,424	1,417
පුළුල් මුදල් සැපයුම (M _{2b})	11,987	12,051	12,046	12,163	12,290	12,322	12,346	12,293	12,387
ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්	(2,035)	(1,893)	(1,873)	(1,870)	(1,767)	(1,573)	(1,434)	(1,174)	(1,039)
ශුද්ධ දේශීය වත්කම්	14,022	13,944	13,919	14,033	14,056	13,895	13,780	13,467	13,426
රජය වෙත ලබා දුන් ශුද්ධ ණය	6,990	7,043	7,178	7,293	7,471	7,612	7,471	7,568	8,091 (අ)
රාජ්‍ය සංස්ථා/ රජය සතු වාණිජ ව්‍යාපාර සඳහා ලබා දුන් ණය	1,700	1,703	1,778	1,760	1,747	1,748	1,712	1,593	1,130 (අ)
පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දුන් ණය	7,614	7,577	7,530	7,499	7,414	7,318	7,260	7,153	7,110
පුළුල් මුදල් සැපයුම (M ₄)	14,451	14,540	14,547	14,676	14,840	14,891	14,906	14,868	-

(අ) 2023 මාර්තු සිට අප්‍රේල් දක්වා කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකා රුපියල එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව අතිප්‍රමාණය වීම එම කාලය තුළ මුදල් හා ණය සමස්ත පහළ යෑමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී ඇත.

(ආ) රජය සතු තෝරාගත් වාණිජ ව්‍යාපාරවල ශේෂ පත්‍ර ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සඳහා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩිපිළිවෙල යටතේ එකඟ වූ ක්‍රියාමාර්ගවලට අනුකූලව 2023 ජනවාරි මස 30 වැනි දින පැවති අමාත්‍ය මණ්ඩල රැස්වීමේදී අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ඇතිව, ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ ඇපකර යටතේ පැවති නොපියවූ විදේශ විනිමය ණය 2022 දෙසැම්බර් මාසයේ සිට මධ්‍යම රජයේ ණය ලෙස සලකන ලදී. ඒ අනුව, මෙම ණය ගැළපුමේ කොටසක් 2023 අප්‍රේල් මාසයේදී සිදු කරන ලද අතර, එය අදාළ රාජ්‍ය බැංකුවේ ශේෂ පත්‍රයේ පිළිබිඹු වේ. මේ හේතුවෙන්, 2023 අප්‍රේල් මාසයේදී රාජ්‍ය සංස්ථා/ රජය සතු වාණිජ ව්‍යාපාර සඳහා ලබා දුන් ණය අඩු වූ අතර රජය වෙත ලබා දුන් ශුද්ධ ණය ඉහළ ගියේය.

මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

සංඛ්‍යා සටහන 03: පොලී අනුපාතික

පොලී අනුපාතික (%)	2022 නොවැ අවසානයට	2022 දෙසැ අවසානයට	2023 ජන අවසානයට	2023 පෙබ අවසානයට	2023 මාර් අවසානයට	2023 අප්‍රේ අවසානයට	2023 මැයි අවසානයට
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රධාන ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික							
නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය	14.50	14.50	14.50	14.50	15.50	15.50	15.50
නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය	15.50	15.50	15.50	15.50	16.50	16.50	16.50
බර්ත සාමාන්‍ය ඒක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය (AWCMR)	15.50	15.50	15.26	15.27	16.49	16.50	16.50
භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ඵලදා අනුපාතික (ප්‍රාථමික වෙළඳපොළ)							
දින 91	32.91	32.64	29.91	29.72	25.99	25.74	25.65
දින 182	32.27	32.20	28.72	28.67	25.79	25.27	25.29
දින 364	29.46	29.27	27.78	27.67	24.31	23.00	22.91
ණය පොලී අනුපාතික							
බර්ත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ණය පොලී අනුපාතිකය (AWPR) (සතිපතා)	27.89	27.24	24.82	23.45	21.40	21.03	21.28 (අ)
බර්ත සාමාන්‍ය ණය පොලී අනුපාතිකය (AWLR)	18.42	18.70	18.66	18.50	18.29	17.87	-
බර්ත සාමාන්‍ය නව ණය පොලී අනුපාතිකය (AWNLR)	26.04	26.20	25.82	25.31	23.70	23.09	-
තැන්පතු පොලී අනුපාතික							
බර්ත සාමාන්‍ය තැන්පතු අනුපාතිකය (AWDR)	13.37	14.06	14.63	14.74	15.06	15.12	15.23
බර්ත සාමාන්‍ය ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතිකය (AWFDR)	17.59	18.49	19.15	19.23	19.80	19.72	19.84
බර්ත සාමාන්‍ය නව තැන්පතු අනුපාතිකය (AWNDR)	23.63	23.07	22.24	21.56	20.48	19.19	-
බර්ත සාමාන්‍ය නව ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතිකය (AWNDFDR)	24.05	23.73	22.78	22.06	21.07	19.70	-

(අ) 2023 මැයි මස 26 වන දිනෙන් අවසන් වන සතිය සඳහා

මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව